

sivilcivic
alan space

8. SİVİL TOPLUM FORUMU RAPORU

SİVİL TOPLUM FORUMU RAPORU

22 Kasım 2017, 15:00 – 18:00

Merit Hotel Lefkoşa

Sivil Alan'ın düzenlediği 8. Sivil Toplum Forumu, 26 STÖ'den 31 temsilcinin katılımıyla 22 Kasım 2017 tarihinde Lefkoşa'da gerçekleştirildi. Sivil Alan Takım Lideri Marija Jancic-Amberg'in açılış konuşması ile başlayan forum, aşağıda sunulan gündem maddelerinin ele alınması ile devam etti. (Forum Gündemi için bkz. Ek 1; Katılımcı Listesi için bkz. Ek 2)

ARKA PLAN HAKKINDA BİLGİLENDİRME

Sivil Alan Yürütme Komitesi STÖ üyesi Süreyya Çelmen Değer ve Kapasite Geliştirme uzmanı Selen Lermioğlu Yılmaz, 2016 yılından beri yürütülen ve bir dizi istişare toplantısı ile çalışmayı kapsayan süreci katılımcılara hatırlatmak amacıyla kısa bir bilgilendirmede bulundular. Süreci özetleyen ve bir önceki sürecin bulgularını içeren bir doküman, Çelmen Değer tarafından dağıtıldı.

SUNUM: SİVİL TOPLUM STRATEJİLERİ, KIBRIS'IN KUZEYİNE DAİR DURUM ANALİZİ VE MEVCUT ÖNCELİKLER

Sunum, Avrupa Kâr Amacı Gütmeyen Hukuk Merkezi'nden (ECNL) kıdemli uzman Luben Panov tarafından gerçekleştirildi. Panov, sunumunda aşağıdaki konuları ele aldı:

- Sivil Toplum Stratejileri nelerdir?
- Bu stratejiler neleri içermektedir?
- Bu stratejileri kim/hangi kurumlar benimsemektedir?
- Bu stratejilerin, seçilmiş AB üyesi ülkelerdeki pratik etkileri neler olmuştur?
- Bu stratejiler nasıl geliştirilir?
- Neden bu stratejilere ihtiyaç duyarız?
- Kıbrıs'ın kuzeyi için hâlihazırda belirlenmiş öncelikler nelerdir?

(Luben Panov'un sunumunun Türkçesi için bkz. Ek 3)

ÇALIŞMA GRUBU TUTANAKLARI

Üç küçük grup, hâlihazırda belirlenmiş öncelikleri üç farklı başlık altında tartışmak ve gerektiği takdirde ilave öncelikler belirlemek üzere toplandılar. Bu üç grup şu şekilde oluşturuldu: Mali Ortam; Karar Almaya Katılım; Yasal ve Yapısal Çerçeve. Her grup, Luben Panov tarafından ortaya konmuş olan aşağıdaki sorular ve kılavuz ilkeler üzerine yoğunlaştı:

- **Her alandaki temel önlemlerin listelenmesi:**
  - Tüm STÖ'ler için önemli midir?
  - 3-5 yıl içerisinde gerçekleştirilebilir/gerçekçi midir?
- **Önlemler:**
  - Açık olmalı
  - Çok genel olmamalı
  - Çok ayrıntılı olmamalıdır.
- **Tamamlanmasının ardından her alan için beklenen sonuçları nelerdir?**
- **İzleme mekanizmaları nelerdir ve STÖ'ler nasıl dâhil edilmelidir?**

Her çalışma grubu, Sivil Toplum için Elverişli Ortam Çalışma Grubu üyelerinden (Emete İmge, Hassan Vahib, Mehveş Beyidoğlu, Melis Eroğlu, Salih Örses, Süreyya Çelmen Değer) iki STÖ temsilcisinin

sorumluluğunda yürütüldü. Önceden STÖ temsilcileriyle alınan karar doğrultusunda, temsilciler kendi gruplarının tutanaklarını ve önerilerini kaleme alacak ve bu belgeler daha sonra Sivil Alan tarafından derlenip taslak stratejinin kesinleştirilmesi aşamasında teknik destek sağlayacak olan ECNL'ye gönderilecektir.

(Çalışma gruplarının tutanakları için bkz. Ek 4)

EK I – Gündem

- 15:00 – 15:15 Kayıt
Açılış konuşması, Marija Jancic-Amberg, Sivil Alan Teknik Destek Projesi Takım Lideri
- 15:15 – 15:30 **Arka Plan Hakkında Bilgilendirme**: Süreyya Çelmen Değer, Sivil Alan Teknik Destek Projesi Yürütme Komitesi STÖ Temsilcisi; Selen Lermioğlu Yılmaz, Sivil Alan Teknik Destek Projesi Kapasite Geliştirme Uzmanı
- 15:30 – 16:15 **Sunum**: Sivil Toplumun Geliştirilmesi için Stratejiler, Kıbrıs'ın Kuzeyine Dair Durum Analizi ve Mevcut Öncelikler, Kıdemli Uzman Luben Panov, Avrupa Kâr Amacı Gütmeyen Hukuk Merkezi (ECNL)
- 16:15 – 16:30 Kahve Arası
- 16:30 – 17:30 **Çalışma Grupları**: Luben Panov ile Sivil Toplum için Elverişli Ortam Çalışma Grubu temsilcileri sorumluluğunda yürütülen ve mali ortam, karar almaya katılım ile yasal ve yapısal çerçeve üzerine odaklanan 3 çalışma grubu
- 17:30 – 18:00 **Çalışma Grubu Tutanaklarının ve İleriki Adımlar için Önerilerin Özeti**:
Yürütücü: Kıdemli Uzman Luben Panov, ECNL
- 18:00 – 18:45 İkram

EK II – Katılımcı Listesi

Örgüt	İsim	E-posta
AKDER	Nisbet Kızılyürek	akder1991@gmail.com
Akova Kadınlar Derneği	Aysel Bodi	ayselbodi@hotmail.com
Envision Diversity	Salih Örses	salih.orses@windowslive.com
Evrensel Hasta Hakları Derneği	Emete Imge	emeteimge@hotmail.com
Evrensel Hasta Hakları Derneği	İzlem Sönmez	isonmez@ehhd.eu
Fransız Kültür Derneği	Heran Çiftçi	heranciftci@gmail.com
Fransız Kültür Derneği	Kemal Dorum	kemaldorum@gmail.com
HASDER	Ali Nebih	alinebih@gmail.com
HASDER	Kani Kanol	kanikanol@gmail.com
Kanser Araştırma Vakfı	Sevinc Miralay	sevmir@hotmail.com
Kanser Araştırma Vakfı	Mustafa Kanizi	mutfakanizi56@yahoo.com

Kanser Araştırma Vakfı	Fikret Hasan	-
Kemal Saraçoğlu Vakfı	Övgü İnce	ovguince@kemalsaracoglu.org
Kıbrıs Yeşilay Derneği	Fatma Çamlıköylü	fcamlıkoylu@gmail.com
KT Diyabet Derneği	Ali Yıldırım	a_yildirim@hotmail.com
KT Ortopedik Özürlüler Derneği	Ahmet Akdeniz	ahmet_akdeniz71@hotmail.com
Kuir Kıbrıs Derneği	Erman Dolmacı	dolmaci90@gmail.com
KUŞKOR	Damla Beton	damlabeton@gmail.com
Mağara Meraklıları Derneği	Salih Gücel	sgucel@hotmail.com
Management Centre	Suay Anil	sanil@mcmed.eu
Maraş-Der	Ali Furkan Çetiner	-
Mülteci Hakları Derneği	Neslihan Güzey	neslihanguzey@gmail.com
POST-RI	Mehveş Beyidoğlu	mbeyidoglu@yahoo.co.uk
POST-RI	Hassan Vahip	vahib1@yahoo.com
Peace Players International-Cyprus	Süreyya Çelmen Değer	sdeger@peaceplayersintl.org
SOS Çocuk Köyü Derneği	Cemil Hafiz	Cemil.Hafiz@soscocukkoyu.org
Sosyal Dönüşüm Merkezi	Melis Eroğlu	melismaticus@yahoo.com
Temiz Toplum Derneği	Erkut Derviş Özgöray	erkutozgoray@yahoo.com
Yeşil Barış Hareketi	Bahadır Mahmutoğlu	b_gaz@yahoo.com
Yeşil Barış Hareketi	Ersun Aytaç	ersunaytacol@gmail.com
Youth Power	Seziş Thompson	sezis@youthpowercyprus.org

EK III – Sunum

NEDİR?

- Bir politika belgesi
- STÖ gelişimini ve elverişli ortamı destekler
- Ortaklık/İşbirliği için çerçeve oluşturur;
- STÖ'lere yönelik politikanın koordinasyonunu sağlar;
- Yol haritası işlevi görür.

NE İÇERİR?

- STÖ sektörünün ve kamu-STÖ işbirliğinin tarihçesini/analizini içerir
- İlkeler
- Destek alanları
  - Yasal çerçeve
  - Finansman
  - Politika yapımına katılım
  - Servis sunumu....
- Uygulama ve sorumluluklar
- Eylem Planı
- Yapılacak değişiklikler/reformlar için prosedürler ve izleme süreci

PRATİK SONUÇLARI

- Bulgaristan – rekabet temelli yeni bir finansman mekanizmasının oluşturulması;
- Estonya – Strateji Komitesi ve Sivil Toplum Vakfı;
- Hırvatistan – Kamu Finansmanı Kuralları ve Karar-Almaya Katılım Kuralları.

KİM KABUL EDER?

- Meclis
  - *Estonya, Moldova*
- Hükümet
  - *Hırvatistan, İngiltere, Macaristan, Makedonya, Karadağ, Bulgaristan*
- Bakanlıklar
  - *Danimarka, İngiltere, Macaristan*

NASIL HAZIRLANIR?

- STÖ'lerin inisiyatifiyle
- Kamusal katılımla önceliklerin belirlenmesi
- Farklı sektörlerin temsil edildiği karma sektörel çalışma grubu (hükümeti de içerecek şekilde)
- Farklı aşamalarda görüş vermeye izin veren herkese açık ve kamusal bir süreçle
- Bir seri görüşme/tartışma oturumu sonrasında (hem online hem yüz-yüze oturumlar)

NEDEN İHTİYACIMIZ VAR?

- Sektörün görünürlüğünü artırmak ve STÖ'lerin ve onların devlet politikalarına katkılarının tanınmasını sağlamak;
- Somut olarak kullanılacak bir referans noktasına sahip olmak;
- STÖ'leri ortak bir amaç etrafında bir araya getirmek;
- STÖ sektörüne yönelik güveni ve anlayışı güçlendirmek;
- Sivil toplum için elverişli ortamı yaratmak;
- Kamu-sivil toplum arasında işbirliği ilkelerini belirlemek.

ÖNERİLEN BAŞLIKLAR

- **Finansman**
  - Şeffaf kamu finansmanı için kriterler
  - Sokaktan sokağa / Kamusal bağış toplama
  - STÖ'ler ve onların bağışçıları için vergi muafiyetleri
- **Yasal Mevzuat**
  - Kamu yararı/Hayır Kurumu Statüsü
  - Dernekler Yasası
- **Karar Almaya Katılım**
  - Katılım standartları
  - Toplanma ve gösteri hakkı mevzuatı
  - Stratejinin izleme ve uygulaması (kurumsal yapı dâhil)

EK IV – Özet: Sivil Toplum Geliştirme Stratejisine Dair Çalışma Grubu Öncelikleri

Mali Ortam Çalışma Grubu – Yürütücüler: Emete İmge ve Salih Örses

KIBRIS TÜRK İDARESİ TARAFINDAN SAĞLANAN FİNANSMAN

- Her yıl, vergilerin belli bir kısmı, belirlenen temalar doğrultusunda tahsis edilmelidir. Bu, sürdürülebilir olmalı ve siyasetleştirilmemelidir. Belli ve merkezi bir finansman mekanizması kurulabilir, STÖ'lerin dâhil olacağı bir veya birden fazla komite oluşturulabilir; bütün finansman burada toplanabilir ve buradan dağıtılabılır. Böyle bir mekanizmanın herhangi bir "bakanlık" altında oluşturulması uygun olmaz.
- Her yıl, strateji belgesi temelinde öncelikli temalar/konular belirlenir ve finansman bu temalar üzerinden tahsis edilir. Böylece örgütler de başvurularını buna uygun olarak gerçekleştirebilir. Finansman tahsisi için açık kriterler belirlenmeli, prosedürler çok şeffaf olmalıdır. Finansman tahsisi, projelerin sunulması ve değerlendirilmesi esasına dayanmalıdır.
- Finansman miktarı arttırılmalıdır. Bağımsız izleme yapılması ve sağlanan finansmanın denetlenmesi için bir mali sorumluluk birimi belirlenmelidir. Bu birimin izleme, raporlama ve değerlendirme süreçlerine STÖ'ler de dâhil edilmelidir. Bu izleme ve denetleme mekanizmasının açık bir mevzuata ve çalışma prensiplerine sahip olabilmesi için yasal çerçeve iyileştirilmelidir.
- İlave denetleme ve izleme tedbirleri alınmalı; örneğin "parlamentarler meclisi"nin altında her yıl ve/veya iki yılda bir STÖ'leri de içerecek geniş kapsamlı toplantılar düzenlenmelidir.
- Hem fonların dağıtılması hem de denetlenmesi için kurulacak olan mekanizmaya tüm ilgili paydaşlar dâhil edilmelidir; bu mekanizmanın katılımcıları geniş bir yelpazede olmalı ve üniversiteleri (STÖ merkezleri), STÖ temsilcilerini ve diğer ilgili grupları/kurumları kapsamalıdır. Fonlama, yeni kurulmuş örgütler de dâhil olmak üzere sivil toplumun çeşitliliğini yansıtacak şekilde çeşitlendirilmelidir.
- Uygulama kriterleri de daha esnek ve basit olmalıdır. Daha köklü ve yerleşik örgütlerden daha ayrıntılı belge ve bilgiler talep edilmelidir. Katılımı teşvik eden bir yaklaşım benimsenmelidir.

BAĞIŞ TOPLAMA

- Yardım ve bağış toplama ile ilgili yasal metinler güncellikten oldukça uzaktır ve bazıları İngiliz idaresine kadar dayanmaktadır. Mevcut haliyle, kamuya açık her bağış toplama etkinliği için

"kaymakamlık"tan izin alınması zorunludur, bu da uluslararası düzeyde ve AB düzeyindeki standartlarla uyumsuzdur. Bu yasal düzenleme bütünüyle değiştirilmeli ve STÖ'lerin izin alma zorunluluğu kaldırılarak serbest bir şekilde bağış toplama etkinlikleri düzenlemelerine izin verilmelidir.

BAĞIŞÇILAR İÇİN VERGİ KOLAYLIKLARI

- Mevcut yasal metinler açık ve net bir çerçeve çizmekten uzaktır. Kurumlar vergisi ve gelir vergisini düzenleyen yasal metinlerdeki mevcut kolaylıklar gözden geçirilmeli ve STÖ'lere bağışta bulunanlar için yeterli ve belirgin kolaylıklar sağlanmalıdır.
- İlgili yasal metinlerin uygulanmasının kolaylaştırılması da odaklanılması gereken eşit derecede önemli bir konudur. Uygulama yöntemlerinin gözden geçirilmesi ve bağışçılar için öngörülen vergi kolaylıklarından nasıl faydalanılacağı hakkında bir rehber hazırlanarak gerekli bilgilerin sağlanması önemlidir. Bu rehber; vergi muafiyetinin/indiriminin hangi koşullarda ve kimler için geçerli olacağına, hangi tür bağışlar için ne kadar vergi indirimi sağlanacağına, vergi indirimlerinden faydalanmak için şirketler ve kişilerin (bağışçıların) ne yapması gerektiğine dair bilgileri içermelidir.

STÖ'LER İÇİN VERGİ MUAFİYETİ

- Güncelliğini yitirmiş olan ve bugünün koşullarıyla uyumsuz Hayır Kurumları yasal metninin değiştirilmesi gerekmektedir. Buna ek olarak, STÖ'ler için sağlanan mevcut vergi muafiyetleri de gözden geçirilerek, vergi sistemi sadece hayır kurumlarına değil tüm STÖ'lere çeşitli vergi kolaylıkları sağlayacak şekilde düzenlenmelidir. Böylece, AB standartları ve iyi uygulamaları ile bağdaşacak şekilde bir kamu yararı statüsü getirilerek yasal çerçeve değiştirilmiş ve geliştirilmiş olacaktır.

GÖNÜLLÜLÜK

Gönüllülüğü kolaylaştırmak ve teşvik etmek amacıyla yönetmelikler iyileştirilmeli, gerektiği durumlarda yeni yönetmelikler hazırlanıp yürürlüğe konmalıdır.

Yasal ve Yapısal Çerçeve Çalışma Grubu – Yürütücüler: Melis Eroğlu ve Süreyya Çelmen Değer

- "Vakıflar Yasası"nın güncellenerek bugünün koşullarına ve ihtiyaçlarına cevap verebilir hale getirilmesi gerekmektedir. Özellikle çağdaş vakıfların ihtiyaçları ve faaliyetleri bakımından mevcut yasal çerçeve yeterli gelmemektedir. Mevcut yasal mevzuatta, vakıf kurma ve yönetme esasları; vakıfların faaliyetleri, izinleri vb. bakımından hangi mercie tabi oldukları gibi çeşitli konularda belirsizlikler ve zorluklar vardır. Tüm bunlar uygulamada sorunlara yol açmaktadır. Bu sebeple, vakıfların kurulmasını ve faaliyetlerini düzenleyen ve AB standartlarıyla uyumlu olan yeni bir yasal metin tasarısı hazırlanmalı ve kabul edilmelidir. Bu yasal metnin derneklerle ilgili yasal metinle uyumlu olması sağlanmalıdır. Bu tasarı, STÖ'lerle, özellikle de vakıflarla istişare halinde hazırlanmalıdır.
- Yasal metnin doğru, tutarlı ve sistematik bir şekilde uygulanabilmesi için bir "yönetmelik/tüzük" çıkarılması gerekmektedir ve bu süreçte STÖ'lerle istişare halinde olunmalıdır. Bu "yönetmeliğin" doğru bir şekilde uygulanabilmesi için rehberlik ve eğitimler sağlanmalıdır.
- "Kaymakamlıklar"daki çalışanların/personelin yasal çerçeve ve bu çerçevenin uygulanması hakkında daha fazla bilgilendirmeye ihtiyacı vardır. Yeterli uzmanlığın bulunmaması önemli ölçüde zaman ve emek kaybına yol açmaktadır. Çalışanların yetersiz ve tutarsız bilgilendirme ve yönlendirmede bulunması, bazen örgütlerin yanlış adımlar atmasına ve hatta ceza almasına neden olabilmektedir. "Kaymakamlıklar"daki ilgili personele, mevcut yasal çerçevenin yanı sıra, sivil toplum ve rolü, örgütlenme özgürlüğüne dair uluslararası standartlar ve AB standartları hakkında da düzenli olarak eğitim verilmelidir.
- Sivil toplumun faaliyetleri ile ilgili tescil sorunu – bazı örgütlerin belli faaliyetleri tescil konusu olmakta ve bazı dernekler bunu uzun zamandır yapmaktadır. Örneğin, Kanser Araştırma Vakfı, Orkide Yürüyüşü adında bir etkinlik düzenlemektedir. Başka bir kurum aynı isim altında bir etkinlik

düzenlediğinde ne olacaktır? Faaliyetlerin tescillenmesi çok zordur. 'Dernekler Mukayyitliği' gibi bir birim kurulabilir. Örgütler şimdiye kadar tescil işlemlerini Şirketler Mukayyitliği'nde yürütmüşlerdir, ancak kayıtlı ve markalaşmış faaliyetlerin tesciline yönelik yasal düzenlemeler ve tescil sürecindeki bürokratik yükümlülükler büyük zorluklara neden olmaktadır. STÖ'lerin önündeki bu zorluklar en aza indirilmelidir.

- Bir koordinasyon merkezinin kurulması. Bu koordinasyon merkezinin; sivil toplum örgütlerine yasal hakları ve sorumlulukları ile ilgili açıklayıcı bilgiler vermesi, gerektiğinde kapasite geliştirme eğitimleri düzenlemesi ve devletle STÖ'ler arasındaki ilişkileri koordine etmesi önerildi. Ayrıca, yasal bağımsızlığı olduğu takdirde bu merkezin denetleme görevini de üstlenmesi tavsiye edildi.
- Bazı grup üyeleri tarafından sivil toplum faaliyetlerinin tescili/patentlenmesi meselesi gündeme getirildi – bazı örgütlerin yıllar içerisinde kamuya mal olmuş belli faaliyetleri patent almalıdır/alabilmelidir. Şimdiki durumda, STÖ'ler için böyle bir olanak bulunmamaktadır; STÖ'ler patent almak istediklerinde ticari şirketlere bakan Patent Mukayyitliği'ne başvurmak zorundadır. Ancak kayıtlı ve patentli faaliyetlerin tesciline yönelik yasal düzenlemeler STÖ'ler açısından çok bürokratik ve ağırdır. Bu sebeple, bu süreci STÖ'ler için kolaylaştırmak amacıyla bazı tedbirler alınmalıdır.

Karar Almaya Katılım Çalışma Grubu – Yürütücüler: Hassan Vahib ve Mehveş Beyidoğlu

- Katılımın en önemli unsurlarından biri yurttaşlık eğitimidir. İnsanların doğrudan ya da STÖ'ler aracılığıyla katılım sağlamaları için, katılımın faydalarını ve karar alma sürecine dâhil olmanın önemini kavramaları gerekir. Gençlerin sivil topluma katılımının teşvik edilmesi ve yurttaşlık eğitiminin okul müfredatına dâhil edilmesi gerekir. Yeni "Dernekler Kanunu" derneklere çocukların üye olabilmesinin önünü açmıştır ve bu nedenle okullarda farkındalık yaratma ve kapasite geliştirme faaliyetlerinin düzenlenmesi önemlidir. Müfredat gözden geçirilmeli ve gerekli değişiklikler yapılarak gençlerin sivil toplum ve katılım konusunda eğitim almaları sağlanmalıdır.
- STÖ'lerle ilişkileri ve istişareleri etkin bir şekilde yürütmek amacıyla idare bünyesinde bir birim kurulmalıdır. Ayrıca, bütün idari birimlerde benzer birimler/odak noktaları oluşturulmalıdır.
- Sivil toplum ile ilişkilerin ve istişarelerin devamlılığının sağlanması amacıyla, "meclis" bünyesinde sivil toplum konusunda bilgi ve tecrübesi bulunan üyelerin katılacağı bir grup (örneğin, STÖ Dostları) oluşturulabilir.
- Üçlü kararname hususunda, memur atamaları prosedürünün bir parçası olarak STÖ'lerin de söz hakkı olmalıdır; özellikle de sivil toplumla ilgili görevlere memur atanırken, STÖ'lerin de konuyla ilgili görüşünün alınması temin edilmelidir.
- Bazı yasal metinler tarafından, sivil toplumdaki katılım sağlanarak kurulması öngörülen belli komiteler mevcuttur. Çoğunlukla bu komitelere seçilme kriterleri ilgili maddelerde açık bir şekilde tanımlanmamıştır. Bu "yasalar"ın (örneğin; "Belediyeler Yasası", "Çalışma Yasası"), örgütlerin nasıl katılım sağlayacağına dair daha net kurallar belirlemesi gerekmektedir. Bu yasal metinler çerçevesinde kurulan kurumların da sivil toplumun denetim ve izlemesine açık olması, daha şeffaf ve hesap verebilir olması gerekir. Mevcut yasal metinler çerçevesinde STÖ katılımının mümkün olduğu bilgisi daha geniş kesimlere ulaştırılmalıdır.
- Bütün mevcut idari birimlerde, STÖ'lerin rolü ve önemine dair kapasite geliştirme çalışmaları yapılmalıdır. Bu, idarenin, potansiyel ortaklarını daha iyi anlamasını sağlayacaktır. Benzer şekilde, idare, sivil toplumla işbirliği içerisinde, karar alma sürecine nasıl dâhil olabilecekleri ve bu katılımın faydaları konusunda STÖ'lere eğitimler düzenlenmesine destek ve yardımcı olmalıdır.
- İdareye taleplerini ve önerilerini iletmenin yanı sıra, STÖ'ler kendi aralarında daha güçlü bir ağ ve platform oluşturmalıdırlar. Siyasetçileri etkileme gücü bulunan kişilerin de kurulacak olan bu platforma/ağa katılımının sağlanması gerekir.

Bu proje Avrupa Birliđi tarafından finanse edilmekte ve B&S Europe liderliğindeki konsorsiyum tarafından uygulanmaktadır. Bu belgenin içeriği yalnızca B&S konsorsiyumunun sorumluluğu altındadır ve hiçbir Şekilde Avrupa Birliđi'nin görüşlerini yansıttığı Őeklinde algılanmamalıdır.

